

23.11.2020 nr 1.1-15/20/11

KORRALDUS

Harju maakonna ja Ida-Viru maakonna üldhariduskoolide gümnaasiumiastme suhtes liikumisvabaduse piirangu kehtestamine

Võttes aluseks hädaolukorra seaduse § 14 lõike 4¹ punkti 3 ning nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 sissejuhatava lauseosa, lõike 5 punkti 3 ja lõike 8, Terviseameti peadirektor otsustab:

- 1. Kohaldada riigi- ja kohaliku omavalitsuse üksuse pidamisel olevate üldhariduskoolidele ja eraüldhariduskoolidele gümnaasiumiastmes liikumispiirangut ning jätkata õpet põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24 lõikes 5 sätestatud muul viisil (näiteks e-õpe).**
- 2. Käesoleva korralduse punktis 1 sätestatud liikumisvabaduse piirang ning toimingu sooritamise piirang kehtib üldhariduskoolide suhtes, kelle tegutsemiskoht asub Harju maakonnas või Ida-Viru maakonnas.**
- 3. Käesolevas korralduses nimetatud kooli siseruumides võib läbi viia rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeeleeksameid ja nendega seotud konsultatsioone ning vajaduse korral osutada õpilasele hariduslikke tugiteenuseid, kui on tagatud hajutus, osalejad kannavad maski või kui on kaetud suu ja nina. Õpilane ei pea kandma maski või katma suud ega nina, kui see ei ole tervislikel põhjustel, õppe iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik.**
- 4. Käesoleva korralduse punktides 1 ja 2 nimetatud liikumisvabaduste piirangute rakendamine ning toimingu sooritamise kohustus tuleb täita viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 30. novembriks 2020. aastal.**
- 5. Käesolev korraldus jõustub 24. novembril 2020. aastal ning kehtib kuni 10. jaanuarini 2021. aasta või kehtetuks tunnistamiseni.**

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 34 kohaselt on igal inimesel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ja nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Käesoleva korralduse eesmärk on vähendada COVID-19 haiguse levikut Harju maakonna ja Ida-Viru maakonna üldhariduskoolides. Korralduses ette nähtud piirangud on vajalikud, sest viiruse SARS-CoV-2 levik Eestis on nimetatud piirkondades kiiresti tõusnud. Terviseameti peadirektori 10. novembri 2020. a käskkirjaga on Eestis koroonaviiruse laialdase leviku tõttu otsustatud, et tegemist on tervishoiualase hädaolukorraga.

Käesolev korraldus ei piira koolipidaja poolt kooli sulgemist nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 4 alusel ja korras väljaspool Harju maakonda ja Ida-Viru maakond. Kooli sulgemiseks Harju maakonnas ega Ida-Viru maakonnas gümnaasiumiastmes ei pea koolipidaja Terviseameti kooskõlastust taotlema ja võib vahetult rakendada käesolevat korraldust.

Terviseameti 22. novembri 2020. a andmete põhjal lisandus viimase ööpäevaga 349 positiivset testi, viimase 14 päeva haigestumus 100 000 elaniku kohta on 270,51. Võrdluseks, 14. oktoobril 2020. a oli sama näitaja 43,49, 12. septembril 2020. a 22,80 ja 1. augustil 2020. a 4,4. Haiglaravil on 22. novembri 2020. a seisuga 146 patsienti, juhitaval hingamisel on seitse patsienti. Harju maakonna viimase 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 elaniku kohta on 340,64 ning Ida-Virumaa sama näitaja 569,79, mis on kõrgeimaid nakatumisnäitajad Eestis. Siinjuures tuleb silmas pidada, et nimetatud piirkondade näol on tegemist tiheasustuspriirkondadega, kus elab, töötab ja õpib suur hulk Eesti elanikkonnast ning kus on seeläbi ka võimalik nakkuse edasikandumine tõenäoline.

Piirangute kehtestamise lähtekohaks on teadusuuringutel ja epidemioloogilistel andmetel tuginev tõendus, mille kohaselt on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktisel nakkusohtliku inimesega. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks. Eelnevast nähtub, et õpilaste elu ja tervise kaitseks on vajalik piirata nende liikumisvabadust selliselt, et õppetöö korraldatakse väljaspool klassiruumi, spordisaali või muud õppetöö kohta.

Korralduse punkt 1. Korraldusega reguleeritakse üldhariduskoolide gümnaasiumiastme õpilaste ohutuse tagamist seoses õppetööst osavõtuga. Kui see on vajalik, siis kehtestatakse kutse- ja põhikoolide õpilaste ohutuse tagamise meetmed eraldi korraldusega ning käesolevast korraldusest tulenevad piirangud neile ei kehti. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 1 alusel on nakkushaiguste epideemilisest levikust tuleneva ohu üle otsustamine Terviseameti pädevuses. Ülaltoodud andmetest nähtub, et paljud nakkushaiguse COVID-19 leviku kolded on seotud õppetööst osavõtuga. Klassiruumis ei ole reeglina võimalik tagada hajutatuse nõudeid ning paljude õpilaste pikaajalisel viibimisel samades siseruumides on viiruse SARS-CoV-2 ülekandumise risk suur. Kuna gümnaasiumiastme õpilased suudavad töötada iseseisvalt ja digitaalõppe vormis ning suur osa õppetööst ei eelda õpilase vahetut füüsilist kohalolekut, siis saab selle vanuserühma puhul kaaluda distantsõppe rakendamist. Terviseamet kaalus üldhariduskoolide gümnaasiumiastme sulgemist nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punkti 1 alusel, kuid pidas seda ülemääraseks seni, kuni sama eesmärki on võimalik tagada õppetöoga seotud liikumisvabaduse piiramise abil. Koolidel on võimalik korraldada gümnaasiumiastmes õppetöö ümber selliselt, et kontaktõppe asendatakse distantsõppega (põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24 lõige 5).

Hädaolukorra seaduse § 14 lõike 41 punkt 3 kohaselt võib hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus hädaolukorra lahendamiseks anda täidesaatva riigivõimu asutusele, kohaliku omavalitsuse üksusele või muule avaliku võimu kandjale korralduse, arvestades nende asutuste ja isikute pädevust ning volitusi toimingute sooritamise osaliseks või täielikuks peatamiseks. Sellest tulenevalt on Terviseametil pädevus sekkuda ka kohaliku omavalitsuse üksuse või riigi peetavate üldhariduskoolide tegevusse niivõrd, kui see on vajalik hädaolukorras haldusülesande täitmise kujundamiseks.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 37 lõike 5 kohaselt on hariduse andmine riigi järelevalve all. Kuigi hariduse andmine on sõltuvalt haridusastmest riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesanne, vastutab kvaliteetse hariduse kättesaadavuse eest riik läbi Haridus- ja Teadusministeeriumi, kes peab tagama tõhusa järelevalve ning õppekorralduse. Käesolev korraldus on koostatud koostöös ja kooskõlastatult Haridus- ja Teadusministeeriumiga, kelle hinnangul on põhjendatud nimetatud piirkondades distantsõppele üleminekuks.

Viirusega SARS-CoV-2 levikuga seoses on Haridus- ja Teadusministeerium analüüsinud senist distantsõppe rakendamist. Distantsõppe õiguslik korraldus tuleneb põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24 lõikest 5, mille kohaselt juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, mida võib korraldada e-õppena. Lisaks sätestavad riiklikud õppekavad võimaluse korraldada õpet virtuaalses õppekeskkonnas. Haridus- ja Teadusministeerium on edastanud üldhariduskoolidele ka distantsõppe korraldamise juhise¹, milles on kirjeldatud distantsõppega seotud õppekorralduse läbiviimine. Harjumaa ja Ida-Virumaa üldhariduskoolid on kohustatud lähtuma distantsõppe korraldamisel nimetatud juhiseist.

Korralduse punkt 2. Liikumisvabaduse piirangu aluseks on nakkushaiguse COVID-19 levik konkreetses piirkonnas. Nendes piirkondades, kus nakkushaigus on teistest enam levinud, on põhjendatud reguleerida ühetaoliselt kõiki koole ja mitte otsustada iga kooli suhtes eraldi. Korralduse andmise hetkel on haiguskordaja kõige suurem Harju maakonnas ja Ida-Viru maakonnas. Harju maakonnas on haiguskordaja 347,8 ja Ida-Viru maakonnas on haiguskordaja 690,7, samas kui Eestis tervikuna on haiguskordaja 247,64. Mõlemas maakonnas on ka kõrge nakatumiste kasvutrend. Nendes piirkodandes on suur tõenäosus, et koolides tunni, loengu, seminari, harjutuse, treeningu vms (edaspidi *kontaktõpe*) säilimisel nakatuvad õpilased koolis või kooliteel ning kannavad nakkus ka edasi. Teistes piirkondades otsustab Terviseamet kooli sulgemise või liikumisvabaduse piirangu kehtestamise iga konkreetse kooli kohta eraldi, kuid olukorra muutudes võib Terviseamet sulgeda koole või piirata liikumisvabadust ka teiste piirkondades või selle piirangu kehtetuks tunnistada.

Korralduse punkt 3. Ka gümnaasiumiastmes võib olla vajadus viia läbi osa õppetööst kontaktõppe vormis. Sellise õppetöö läbiviimise eelduseks on hajutatuse, maskide ja teiste täiendavate nakkushaiguse leviku tõkestamise nõuete järgimine. Sellisteks õppetöö vormideks võivad olla rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeeleeksamid ja nendega seotud konsultatsioonid või ning vajaduse korral osutada õpilasele hariduslikke tugiteenuseid. Tingimuseks on, et osalejad kannavad maski või kui on kaetud suu ja nina. Maskina on käsitletavad nii isikukaitsevahendid, meditsiinilised maskid kui ka laiatarbe näokatted¹, nende puudumisel võib nõude täitmiseks piirduda suu ja nina samaaegse katmisega, kui katteks kasutatav materjal võimaldab inimesel käsi kasutamata seda vajaliku aja näokattena kasutada. Õpilane ei pea kandma maski või katma suud ega nina, kui see ei ole tervislikel põhjustel, õppe iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik.

Korralduse punktid 4 ja 5. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 10 jõustub haldusakt teatavaks tegemisel vahetule adressaadile või avaldamisel massiteabevahendis, kui haldusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega. Arvestades vajadust jõustada nakkushaiguse levikut tõkestavad meetmed võimalikult kiiresti, jõustatakse korraldus 24. novembril 2020. aastal. Korralduse jõustumisest alates ei või koolipidajad nõuda õpilastelt kontaktõppes osalemist ning nad peavad viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 30. novembriks 2020. aastal, korraldama ümber õppetöö muus kui kontaktõppe vormis. Arvestades kiiret nakatumise kasvutrendi tuleb tagada, et esmaspäeva, 30. novembri 2020. aasta hommikust alates toimuks õpe e-õppe või muu distantsõppe vormis ning õpilased ei puutuks füüsiliselt omavahel kokku.

Korraldus kehtib kuni nakkushaiguse leviku taandumiseni ning piirangud tunnistatakse kehtetuks niipea, kui see on õpilaste elu ja tervise ohutust arvestades võimalik. Õigusselguse tagamiseks kehtib korraldus esialgselt kuni 10. jaanuarini 2021. aastal, kuid Terviseamet hindab selle kehtetuks tunnistamise või pikendamise vajadust jooksvalt.

Vaidlustamisviide. Kui isik leiab, et käesoleva haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või vabadusi, siis võib ta esitada 30 päeva jooksul vaide Terviseameti kaudu

¹ https://www.hm.ee/sites/default/files/distantsõppe_korralduse_juhis.pdf.

Sotsiaalministeeriumile või kaebuse halduskohtule. Vaie tuleb esitada aadressil Paldiski mnt 81, 10617 Tallinn või e-postiga info@terviseamet.ee. Kaebus tuleb esitada Tallinna Halduskohtule aadressil Pärnu mnt 7, 10141 Tallinn, e-postiga tlnhktallinn.menetlus@kohus.ee või e-toimiku kaudu. Korralduse vaidlustamisel tuleb arvestada, et HOS § 14 lõike 4³ kohaselt ei kohaldata sama paragrahvi lõikes 4¹ nimetatud korraldusele haldusmenetluse seadust.

(allkirjastatud digitaalselt)

Üllar Lanno
peadirektor